

LOPPURAPORTTI

VN/1936/2020

Kestävän kasvun Karkkila, pienen kaupungin ilmastojohtamismalli

26.11.2021

Sisällysluettelo

1.	Tiivistelmä	3
2.	Hankkeen tausta ja tavoitteet.....	3
3.	Hankkeen osapuolet	5
4.	Hankkeen tulokset ja menetelmät.....	5
5.	Hankkeen vaikuttavuus/vaikutukset.....	7
6.	Viestinnän toteutuminen ja tulokset	8
7.	Tulosten kestävyys ja hyödyntäminen	8
8.	Talousraportti	9
9.	Suosituksat tulevia hankkeita ja ohjelmia varten	9
10.	Johtopäätökset /Yhteenveto hankkeesta ja päätuloksista	10

1. Tiivistelmä

Hankkeen tarkoituksena oli luoda Karkkilan kaupungille ilmastojohtamismalli, joka yhdistää ilmastojohtamisen kaupungin strategiaan. Hankkeen yhtenä osa-alueena oli laatia Karkkilaan kestävän kehityksen tiekartta, jonka pohjalta ilmastotoimien konkreettiset toimet tarkentuvat eri toimialoille. Ilmastojohtamismallin rakentaminen on osa Karkkilan kaupungin strategista Kestävä Karkkila – ohjelmaa.

Ilmastojohtamismallilla halutaan vahvistaa tiedolla johtamista, osaamista ja ymmärrystä, jotta ilmastokysymysten merkitykseen osataan panostaa tarvittavalla tasolla. Ilmastojohtamismallin avulla sitoutetaan ilmastotoimiin kuntalaiset, päättäjät sekä kaupungin työntekijät. Ilmastojohtamismallin tavoitteena on integroida ymmärrys ilmastovaikutuksista kaikkeen toimintaan. Ilmastojohtamismallin lisäksi hankkeessa valmistellaan Karkkilan kaupungin ensimmäinen ilmastobudjetti.

2. Hankkeen tausta ja tavoitteet

Karkkilan kaupunki on poliittisella päätöksellä päättänyt käynnistää kestävään kehitykseen suunnatun Kestävä Karkkila -ohjelman. Ohjelman keskeiseksi tavoitteeksi on asetettu ilmastotavoitteiden huomiointi kaikessa kaupungin toiminnassa. Kestävän kehityksen sekä ilmastotoimien edistämiseksi on ollut vahva ylimmän johdon tuki. Edellinen ympäristöohjelma Karkkilassa on laadittu vuonna 2003, joten järjestelmälliselle toiminnan tarkastelulle oli vahva tilaus.

Karkkila liittyi kesken sopimuskauden kuntien energiatehokkuussopimukseen joulukuussa 2020. Aiemmalla sopimuskaudella Karkkila oli KETSissä mukana. Muissa valtakunnallisissa tai alueellisissa ilmastosopimuksissa Karkkila ei ole ollut mukana. Karkkilassa on huomioitu sekä valtakunnalliset että maakunnalliset tavoitteet mm. hiilineutraaliudessa, mutta konkreettisia aikataulutettuja toimia tavoitteen saavuttamiseksi ei ole aiemmin tehty.

Tämän hankkeen suunniteltiin alkavan toukokuussa 2020. Poikkeavasta vuodesta johtuen hankkeen aloitus viivästyi alkuperäisestä suunnitelmasta ja hanke päästiin aloittamaan 1.9.2020. Aloituksen viivästyttämisestä on sovittu erikseen Ympäristöministeriön kanssa.

Hankkeen projektipäällikkö aloitti tehtävässään 2.11.2020 työnään laatia Karkkilan kaupungille ilmastojohtamismalli sekä valmistella strateginen Kestävä Karkkila -ohjelma. Kestävä Karkkila – ohjelman kokonaissuunnittelu on aloitettu jo ilmastojohtamishankkeen suunnittelua aiemmin, mutta konkreettisia suunnitelmia ohjelman sisällöstä alettiin laatia vasta marraskuussa 2020.

Ilmastojohtamismalli on saatu onnistuneesti sisällytettyä yhtenä merkittävänä kokonaisuutena Kestävä Karkkila –ohjelmaan.

Hankkeen suunniteltu aikataulu on viivästynyt alkuperäisestä suunnitelmasta. Alkuperäistä aikataulua on kuitenkin onnistuttu kirimään kiinni, jotta suunnitellut toimet ehdittiin pääasiallisesti toteuttaa hankeaikataulun puitteissa. Alkusuunnitelmat hankkeelle laadittiin syksyllä 2020 ja marraskuun 2020 ja joulukuun 2020 aikana hankkeeseen työstettiin taustaselvitystyön ohessa toteutussuunnitelmaa hankehakemuksessa esitetyn listan mukaisesti. Tällöin hankesuunnitelmaa myös aikataulutettiin uudestaan ja osaa suunnitelluista toimista ajoitettiin tapahtumaan samanaikaisesti, jotta hankeaikataulua saatiin kirittyä kiinni. Hankehakemuksen aikataulutuksessa on esitetty tavoitteet hankkeen edistymiselle ja toimille. Tärkeimpänä tavoitteena koko hankkeelle on saada aikaan toimiva pienen kaupungin ilmastojohtamismalli, joka saadaan toimivana ja vaikuttavana integroitua kaupungin johtamismalliin.

Sekä Kestävä Karkkila –ohjelma että ilmastojohtamismallin luominen nähdään Karkkilassa jatkuvana kehitystoimenpiteenä, joka saatiin käynnistymään tämän hankkeen avulla. Kestävän kehityksen työ tai ilmastotyö ei pääty hankkeen päätyttyä. Hankkeen aikana tehdyt suunnitelmat ja mallit on luotu sellaisiksi, että niitä voidaan toteuttaa ilman projektin johtoa.

Ilmastojohtamismallin runko ja kehykset on laadittu hankkeen alussa vuonna 2020. Lisäksi vuonna 2020 on tehty pohjavalmistelua, miten ilmastojohtaminen saadaan toteutumaan pienessä kaupungissa sille soveltuvalla tavalla ja oikeaan mittakaavaan asetettuna siten, että ilmastotoimilla on aitoa vaikutusta ja merkitystä. Valtakunnallisesti löytyy runsaasti hyviä esimerkkejä jo toiminnassa olevista ilmastojohtamismalleista. Pienen kaupungin toimintaan mallit eivät aina ole suoraan adoptoitavissa vaan paikallinen toiminta tulee tuntea.

Ilmastojohtamismallissa on suurelta osin huomioitu tiedolla johtamisen periaate, jonka edistämistä painotetaan. Myös ilmastovaikutusten arviointiin panostetaan kaikessa toiminnassa, mutta hankkeen osalta etenkin päätöksenteossa. Kestävä Karkkila –ohjelmassa osallisuus ja kuntalaisten aktivointi ovat merkittävässä roolissa ja tätä kautta myös ilmastotoimissa panostetaan osallistamiseen.

Hankkeen tavoitteissa muutostyökaluiksi oli asetettu hanketta suunniteltaessa neljä osa-aluetta; 1) osaamisen kehittäminen, 2) tiedon hyödyntäminen ja tiedolla johtamisen kehittäminen, 3) uusien menetelmien ja mallien testaus sekä 4) uusien indikaattorien kehittäminen. Hankkeen tavoitteena oli

luoda Karkkilaan uusi ilmastojohtamisen malli ja yhdistää se kaupungin strategiaan. Tavoitteena oli laatia Kestävä Karkkila -kehitysohjelma sekä kestävän kehityksen tiekartta sekä laaditaan ilmastobudjetti. Hankkeen tavoitteena oli laatia uusia osallisuusmalli sekä edistää tiedolla johtamista. Tavoitteiden asentannassa on arvioitu hankkeen vaikuttavuutta ja siitä saatavaa käyttöarvoa tulevalle työlle.

3. Hankkeen osapuolet

Hanke on suunniteltu toteutettavan täysin kaupungin työnä. Hanke on kaupunginjohtajan omistama ja sen ohjausryhmänä on toiminut johtoryhmä sekä kaupunginvaltuusto.

Hankevastuussa on ollut koko hankkeen ajan projektipäällikkö, jonka toimesta on laadittu hankesuunnitelmien tarkennukset, ohjelmien luominen, tiekarttojen valmistus sekä konkreettiset toimintasuunnitelmat hankkeen toteutumiseksi. Ohjelmat sekä tiekartat on laadittu yhteistyössä sidosryhmien kanssa sekä kaupungin sisäisten toimijaryhmien kanssa. Sidosryhmätyössä mukana ovat olleet kaupungin kolmannen sektorin toimijoita sekä alueellisia toimijoita.

4. Hankkeen tulokset ja menetelmät

Hankkeelle asetetut tavoitteet onnistuttiin aikataulullisista ongelmista huolimatta toteuttamaan pääsääntöisesti hyvin. Hankkeen yhtenä tavoitteena oli laatia Kestävä Karkkila -ohjelma. Ohjelmaa laadittaessa käytiin läpi kaupungissa aikaisemmin toteutettuja toimia sekä nykyistä kestävän kehityksen, ympäristön- sekä ilmastotilaa. Kestävä Karkkila -ohjelma pohjattiin täysin vallitsevien säädösten ja sopimusten pohjalle. Keskeisimpänä rajaavina sopimuksina YK:n Agenda 2030 sekä Pariisin ilmastopöytäkirja. Käytiin läpi valtakunnallisten sopimusten (Suomen kestävän kehityksen yhteiskuntasopimus, Kansallinen kestävän kaupunkikehityksen ohjelma, KETS , KAISU) sisältöä ja tavoitteita. Maakunnallisista ohjelmista (Uusimaa-ohjelma2.0, resurssiviisas Uusimaa, Uudenmaan maakuntakaava 2050, Uudenmaan älykkään erikoistumisen strategia sekä Hiilineutraali uusimaa 2035) poimittiin tavoitteiden asettamiseen sekä alueelliseen vaikuttavuuteen ja toimintaan malleja.

Kestävä Karkkila -ohjelma on strateginen ja poikkileikkaava ohjelma, joka noudattaa edellä mainittuja säädöksiä, lakeja ja ohjelmia. Ohjelman sisältö on jaettu Karkkilaan sopiviin teemoihin. Teemat ovat kestävä maankäyttö ja liikenne, ympäristön tila, resurssiviisas kuluttaminen ja tuotanto, tietoisuus ja yhteistyö sekä sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys. Kestävä Karkkila -ohjelma linjaa yleiseksi tavoitteekseen hiilineutraalin Karkkilan vuoteen 2035 mennessä.

Toisena hankkeen tavoitteena oli luoda kestävän kehityksen tiekartta. Kestävä Karkkila -ohjelma täydentyy tiekartalla, jossa tarkennetusti laaditaan toimialoille ja toimille tavoitteet, joiden mukaan hiilineutraaliustavoitteeseen päästään. Tiekarttaan on asetettu yhdessä toimialojen toimijoiden kanssa realistisia välitavoitteita. Tiekarttatyötä täydennetään laatimalla vuosittain indikoitavat mittarit, joiden avulla edistymistä voidaan helposti seurata myös toimipisteittäin.

Tiekarttatyön avulla on päästy testaamaan Karkkilan uutta ilmastojohtamisen mallia. Ilmastojohtaminen ja tiedolla johtaminen kulkevat rinnakkain. Karkkilassa kaupungin toimialat ovat kapeita ja ilmastojohtamiseen ei voida käyttää suuria resursseja. Karkkilassa ilmastojohtamismallissa haetaan toimialoittain sekä toimipisteittäin aktiivisia ilmasto- sekä kestävän kehityksen teemoista kiinnostuneita toimijoita. Tiekarttatyössä haluttiin tunnistaa toimialojen sisäiset voimavarat. Ruohonjuuritason ilmastojohtajuudessa voimana on paikallinen tuntemus sekä omien työtapojen tunteminen. Pienessä kaupungissakin verkostoituminen on myös tärkeää. Toisistaan erillään toimivien alojen ei tarvitse keksiä samoja toimintamalleja erikseen.

Yhtenä hankkeen tavoitteena oli laatia kaupunkiin ilmastobudjetti. Kokonaisvaltaista kaikkeen kaupungin toimintaan sitoutuvaa ilmastobudjettia hankkeen aikana ei ehditty laatia. Osallistamismallin suunnittelu hankkeen aikana aloitettiin. Tiekarttatyössä osallistettiin sidosryhmiä sekä kolmatta sektoria. Osallistuvaa budjetointia pilotoitiin osana osallistamismallin kehittämistä. Osallistaminen nähdään kaupungissa tärkeänä osana tulevaisuutta ja osallistamiskanavien sekä -tapojen muokkaamista pohdittiin. Kaupungin uusissa, osin jo käynnistyneissä hankkeissa, tullaan jatkamaan osallisuusmallin kehittämistä testaamalla uusia osallistamisen malleja.

Tärkeänä tavoitteena hankkeessa oli viedä ilmastojohtamismalli kaupungin strategiaan. Uutta kaupunkistrategia on valmistelussa ja sinne on saatu vietyä kestävän kehityksen tavoitteet sekä osallistamisen kehittämisen tavoitteen laajassa mittakaavassa. Tämän voidaan katsoa olevan tärkein toteutunut tavoite. Vuoden työn aikana on saatu esiteltyä hyviä käytäntöjä ilmastotyön sekä kestävän kehityksen työn osalta ja niiden tavoitteiden asettaminen kaupunkistrategiaan nähdään tarpeellisena myös politiikan puolesta. Aiemmin Karkkilan kaupunkistrategiaan ei ole tuotu kestävän kehityksen tavoitteita.

Poikkeamat verrattuna suunnitelmiin

Hankkeen keskeiset sisällöt saatiin toteutettua hankkeen aikana. Suurimmat poikkeamat suunniteltuihin olivat tiedolla johtamisen poisjäänti sekä ilmastobudjetin poisjäänti. Ilmastokouluja ei järjestetty kuntalaisille koronatilanteen vuoksi. Karkkilan väestöjakauma keskittyy vanhempaan väestöön ja päädyttiin arvioon, ettei etäkouluilla olisi saatu vastaavaa vaikuttavuutta kuin

lännäolevalla ilmastokoululla. Tiekarttatyön edistyessä kävi nopeasti selväksi, että kaupungin työntekijöiden tietotaso ilmastoasioissa on hyvin vaihteleva. Yhtenäistä ilmastokoulua suuremmat vaikuttavuudet saadaan keskittymällä ratkaisemaan pienempiä haasteita, joiden kanssa työntekijät painivat päivittäin. Ilmastokoulujen osalta vaikuttavuudeltaan tärkein olisi poliittisille kuntapäätäjille suunnattu ilmastokoulutus. Kuntatoimien vaikuttavuutta ilmastotoimiin ei ehkä edelleen nähdä vaikuttavana ja tiedon lisääminen tällä sektorilla olisi tarpeen.

Ilmastobudjetti ei onnistunut haastavan resurssitilanteen vuoksi. Ilmastobudjetin laadinta tulee toteuttaa yhdessä taloussektorin kanssa. Hankkeen aikana tähän ei ole ollut mahdollisuutta. Ilmastobudjetti on kuitenkin ottanut askeleen eteenpäin ja uudessa kaupunkistrategialuonnoksessa toimenpiteeksi vuodelle 2022 on laadittu hankintoihin liittyvä ilmastovaikutusten arviointi, jossa huomioidaan elinkaariajattelun kautta hankintojen ilmastovaikutusta sekä kehitetään resurssiviisautta hankinnoissa.

Tavoitteiden sekä toteutumien poikkavuuksien syyt ovat pääasiallisesti henkilöstöresursseihin liittyviä. Pienessä kaupungissa henkilöstösektori on kapea, jolloin yksilöiden vaikutus hankkeiden toteutumiseen voi olla huomattava. Pienessä kaupungissa hankkeiden ja suunnitelmien käynnistäminen voi olla haaste, mutta konkretiaan vienti helpompaa kuin suurissa kaupungeissa. Henkilöstöhaasteiden selvittäminen vie aikaa. Lisäksi poikkeavuuksia aiheutti hankkeen viivästynyt aloitus, jonka vuoksi työn arviointi ja sen aiheuttama korjaus tapahtuu vasta ensi vuonna.

5. Hankkeen vaikuttavuus/vaikutukset

Hankkeen vaikutukset ovat olleet ainoastaan positiivia. Hankkeen avulla on voitu nostaa ilmasto- sekä kestävä kehityksen teema esille poikkileikkaavasti. Teemojen esille tuominen on jo itsessään saanut aikaan merkittävästi kiinnostusta ilmasto- sekä kestävä kehityksen asioiden suhteen. Kestävä kehitys on tuotu mukaan uusiin projekteihin sekä ohjelmiin sekä vaikuttavimpana kaupunkistrategiaan. Hankehakuja on keskitetty kestävä kehityksen teemojen mukaisiin hakuihin huomioiden kaikki kestävä kehityksen ulottuvuudet; ekologisen, sosiaalisen sekä taloudellisen.

Positiivisena vaikutuksena voidaan pitää myös sitä, että vaikka hankkeen rahoitus päättyi, ilmastotyö ei pääty. Hankkeelle asetetut seurannan sekä arvioinnin toimenpiteet, jotka ovat vasta juuri käynnistyneet tai käynnistymässä saatetaan loppuun.

Hankkeen myötä Karkkilassa on usealla sektorilla herätty tekemään laajamittaisia suunnitelmia kestävä kehityksen mukaisten toimien aikaansaattamiseksi. Kaupunki on suunnitellut uusia hankkeita sekä hakenut hankerahoitusta projekteihin, joiden keskiössä on kestävä kehityksen mukaiset teemat ja joiden avulla hiilineutraaliustavoite voidaan saavuttaa.

Hankkeen aikana voitiin huomata myös yrityssektorin kiinnostus kestävän kehityksen ratkaisuihin. Tämän voidaan todeta olevan kaupungin elinvoiman osalta vahvasti positiivinen merkki.

Hankkeen konkreettiset positiiviset vaikutukset tullaan näkemään jatkossa, kun ilmasto- ja kestävän kehityksen työtä on jatkettu.

6. Viestinnän toteutuminen ja tulokset

Hankkeen yleisessä viestinnässä ei ole onnistuttu riittävällä tasolla. Hankkeesta on viestitty kaupungin kotisivuilla sekä kaupungin facebook-sivuilla. Koronaviestintä on täyttänyt suurelta osalta kaupungin viestintäkanavat, jolloin aktiivinen viestintä hankkeen osalta on jäänyt kotisivujen sekä somen osalta vähäiseksi.

Hankkeesta on viestitty kaupungin sisäisessä viestintäkanavassa. Kohderyhmien osalta viestintää on kohdistettu toimialoittain ja mm. tiekarttatyöstä viestitty toimialoille sekä toimipisteille. Sidosryhmille on viestitty hankkeen etenemisestä.

Viestinnän osalta positiivista on ollut, että vaikka verkkoviestinnän osalta viestinnässä olisi ollut parannettavaa, Karkkilan kestävän kehityksen työ on huomioitu alueellisesti. Olemme saaneet yhteydenottoja sekä yhteistyöpyyntöjä uusilta tahoilta ja tehdystä työstä on pyydetty kertomaan mm. Länsi-Uudenmaan kauppakamarille sekä Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymälle. Viestinnällisesti hankkeen parasta antia on ollut verkostoitumisen laajentaminen muihin toimijoihin, jolloin synergiaedut ovat mahdollisia.

7. Tulosten kestävyys ja hyödyntäminen

Jo hankkeen alussa hanketta lähdettiin suunnittelemaan siten, että siitä saadut tulokset ja toimintamallit voidaan integroida jokapäiväiseen toimintaan ja niistä saadaan jatkuvia malleja. Kaupungin ilmastomalliksi valikoitiin malli, jossa hyödynnetään olemassa olevien resurssien tunnistamista ja vahvistamista, jolloin hankkeen aikana käynnistetty ilmastotyö saadaan jatkumaan ilman erillistä projektinjohtoa. Hankkeen osallisuusmallin kehittäminen vaatii resurssointia, mutta jo saatu tieto osallisuuden tärkeydestä sekä osallisuuden vieminen kaupunkistrategiaan kehittävät osallistamista. Hankkeen aikana laadittiin tiekartta, jossa eritellään konkreettiset toimet ilmastotyön tavoitteiden saavuttamiseen.

Riskeinä tulosten kestävyydelle on poliittisen tuen mahdollinen muuttuminen. Riskinä voidaan myös pitää resurssihaastetta, jos tiekarttatyön hallintaan, seurantaan ja toteutukseen ei voida osoittaa henkilöresursseja. Vaikka ilmastojohtamismalli on kehitetty toimimaan ruohonjuuritasolla, tulee mallia auditoida, jotta sen vaikuttavuus ei vähene.

8. Talousraportti

Hankkeen budjetti pysyi melko tarkasti suunnitellussa. Palkkakustannusten osalta päästiin lähelle budjetoitua. Koska hanke päästiin aloittamaan kuusi kuukautta suunniteltua myöhemmin, jäätiin palkkakustannuksissa budjetissa arvioitua alemmalle tasolle. Muiden kulujen osalta jäätiin budjettia pienempiin osuuksiin johtuen pääosin siitä, ettei ulkopuolisia kouluttajia käytetty koronatilanteen vuoksi. Hankkeen työ tehtiin kaupungin omana työnä omien resurssien mukaisesti. Hankkeelle palkattiin projektipäällikkö, jonka työpanoksesta puolet allokoitiin hankkeelle. Tiekarttatyössä ja suunnittelussa mukana olleiden kaupungin työntekijöiden palkkakulut katettiin kaupungin normaalilla toiminnalla, eikä palkkaosia osoitettu suoraan hankkeelle tehtävään työhön.

Rahoitussuunnitelman osalta ei noussut esiin suuria ongelmia. Karkkilan kaupungin taloudellinen tilanne on kriittinen, joten suuria investointeja ei voitu hankkeen aikana tehdä tai suunnitella. Hankkeen suunnittelussa sekä tavoitteiden asetannassa tuli jatkuvasti huomioida taloudellinen tilanne ja suunnitellut toimenpiteet tuli asettaa vastaamaan kaupungin taloushaasteisiin. Tämä aiheutti osin pohdintaa, kuinka toimenpiteet saadaan toteutumaan, mutta haastoi myös arvioimaan uusia tapoja toimia. Niukka taloudellinen tilanne myös pakottaa resurssiviisauteen.

9. Suositukset tulevia hankkeita ja ohjelmia varten

Hankkeen myötä jatkohankkeiden tarpeita nousi muutamia. Osin tämä johtunee siitä, ettei Karkkilassa ole tehty pitkään aikaan järjestelmällistä tarkastelua kaupungin ympäristöteemaisesta tilasta. Osallistamisen kehittämiseen nähdään suuria tarpeita. Karkkila on yhteisöllinen kaupunki, mutta tasavertainen osallistaminen kaipaa edelleen kehittämistä. Jälleen haasteena on pienen kaupungin erityisyys, jolloin pienten ryhmien tai jopa yksittäisten äänien vaikutus kaupunkilaisten kuulemisessa on suuri. Kokonaisvaltainen ja tasa-arvoinen kuuleminen kaipaavat kehittämistä.

Yhteistyö ja verkostoituminen ovat ilmastotyössä tärkeitä. Usein kehitystyötä tehdään koko Uudenmaan mittakaavassa tai alueellisesti. Etenkään strategisessa työssä tämä ei välttämättä ole paras malli. Pienen kunnan hallinnolliset haasteet ovat erilaisia kuin suuremmilla kunnilla. Parhaiden käytäntöjen tai toimivien ratkaisujen suora vertaaminen kaikkien Uudenmaan kuntien välillä ei ole hedelmällistä. Pääkaupunkiseudun ratkaisuja ei voida tuoda sellaisenaan Karkkilaan. Aina alueellinenkaan yhteistyö ei ole oikea malli. Suurten naapureiden haasteet ja resurssit poikkeavat pienen kaupungin haasteista. Uudenmaan sisällä kunnilla on maakuntakohtaiset tavoitteet. Hallinnollisten ratkaisujen osalta yhteistyötä tulisi tehdä samankokoisten, samojen haasteiden kanssa painivien kuntien kanssa. Ilmasto on globaali, joten yhteistyökumppanin ei tarvitse sijaita aivan vieressä.

Yksi merkittävä jatkokehittämisidea Karkkilassa on liikenteen järjestäminen. Karkkila on laatinut pyöräilyn edistämissuunnitelman vuonna 2020, mutta sitä tulisi edelleen kehittää ja laatia konkreettisia toimia. Liikennratkaisujen muokkaukset ovat kalliita investointeja, joten niiden ratkaisuun pienet kunnat tarvitsevat myös investointitukea. Yksityisautoilun vaihtoehdoksi harvaan asutuilla aluilla on haastavaa kehittää muita ratkaisuja kuin kannustaa lihasvoimaliikkumiseen, mutta sen mahdollistamiseen tulee olla riittävän hyvä ja turvallinen infrastruktuuri.

Tätä hanketta vastaaville hankkeille voisi pohtia rahoituksen jakautuvuutta. Karkkilassa hanke on toteutettu siten, että hankkeen toimien on mahdollista jatkua, vaikka rahoitettu hanke päättyy. Näin ei kuitenkaan aina ole ja hankkeen päättyessä myös hankkeesta vastuussa olleiden henkilöiden työsuhde saattaa päättyä. Tällöin vaikuttavuus ja jatkuvuus hankkeen osalta voi jäädä kevyeksi. Hankerahoitussmallissa tulisi tarkastella mallia, jossa hankkeen rahoitus jaettaisiin osuuksiin. Hankkeen aktiivisena aikana rahoitusosuutta maksettaisiin maksimi prosenttiosuudellinen summa ja hankkeen aktiivisen osuuden jälkeen pienempi summa jälkihoidon ajalta. Tällä ajalla hanke tulee muokata muotoon, joka jatkuu ilman projektijohtoa tai hankkeen hoito saadaan osoitettua jollekin toiselle henkilölle. Mahdollisesti jälkihoidon aikana saadaan neuvoteltua rahoitus kunnalta tai ulkopuoliselta rahoittajalta uudelle hankkeelle, jolla voidaan tukea tai jatkaa hyvin alkanutta työtä.

10. Johtopäätökset /Yhteenveto hankkeesta ja päätuloksista

Ilmastojohtamishanke on ollut Karkkilalle ensiarvoisen tärkeä. Hankkeen avulla on saatu konkreettisia toimia aikaan sekä onnistuttu herättämään kiinnostus kestävästä kehityksestä ja ilmastoratkaisuista laajemminkin.

Hankkeen päätulos on kestävän kehityksen teeman sitominen kaupunkistrategiaan sekä ilmastojohtajuuden integrointi. Uskomme sillä olevan merkittäviä vaikutuksia kaupungin ilmasto- ja kestävän kehityksen työhön. Erittäin tärkeänä tuloksena voidaan pitää kestävän kehityksen nousemista useassa asiayhteydessä keskeiseksi teemaksi.